

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/44/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4116202490
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4116202490.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Pribulu a sudcov JUDr. Borisa Minksa a JUDr. Olivera Kolenčíka, v spore žalobkyne: N. Q. T., narodená XX.XX.XXXX, bytom K. XXX, zastúpená: Mgr. Štefan Slovák, advokát so sídlom Nitra, Farská 34, proti žalovanému: Y. T., narodený XX.XX.XXXX, bytom K. XXX, prechodne bytom G. T. J. XX, P. XXXX, P., zastúpený: JUDr. Zuzana Ásványi, advokátka so sídlom Partizánske, Rudolfa Jašíka 159/10, o vydanie bezdôvodného obohatenia, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Nitra z 25. januára 2021, č. k. 16C/45/2016-218, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o náhrade trov konania p o t v r d z u j e.

Žalovanému priznáva voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Nitra (súd prvej inštancie podľa § 12 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) uznesením z 25. januára 2021, č. k. 16C/45/2016-218 konanie zastavil (výrok I.) a žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok II.).
2. Výrok rozhodnutia o zastavení konania právne odôvodnil podľa ustanovení § 144, § 145 ods. 1 a 2 CSP a výrok rozhodnutia o náhrade trov konania oprel o ust. § 256 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP.
- 3.1. V odôvodnení uznesenia poukázal na to, že žalobkyňa sa návrhom doručeným Okresnému súdu Nitra dňa 01.02.2016 domáhala od žalovaného vydania bezdôvodného obohatenia titulom kúpnej zmluvy o prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vo výške 16.301,98 eura s príslušenstvom vrátane náhrady trov konania.
- 3.2. Podaním doručeným súdu dňa 20.11.2020 vzala žalobkyňa žalobu v celom rozsahu späť, žiada konanie zastaviť a vo veci náhrady trov konania žalobkyňa žiadala, aby súd rozhodol tak, že žiadny z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.
4. Späťvzatie žaloby bolo doručené žalovanému na vyjadrenie, ktorý vo svojom podaní zo dňa 08.12.2020 uviedol, že so zastavením konania v plnom rozsahu súhlasí a zároveň súd žiadal, aby v zmysle § 256 CSP priznal žalovanému plnú náhradu trov konania. Ďalej žalovaný uvádzal, že žalobkyňa si uplatňovala nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, od samého počiatku sporu poukazoval na to, že nárok žalobkyne bol zjavne neopodstatnený, nepreukázaný konkrétnymi dôkazmi a premlčaný. Žalovaný je toho názoru, že žalobkyňa zavinila zastavenie konania a zároveň na jej strane neexistujú a neboli ani uplatnené dôvody hodné osobitného zreteľa na to, aby súd nepriznal žiadnej zo strán nárok na náhradu trov konania.
- 5.1. Pretože žalobca využil svoje dispozičné oprávnenie a vzal žalobu späť v celom rozsahu, súd akceptoval späťvzatie žaloby, súhlas žalovaného so späťvzatím žaloby a konanie zastavil. Ak dôjde k zastaveniu sporového konania, je povinnosťou súdu pri rozhodovaní o trovách konania skúmať procesnú zodpovednosť pri zastavení konania na oboch procesných stranách, teda aj na strane žalobcu, aj na

strane žalovaného. Súd pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania skúma zavinenie iba z procesného hľadiska a neposudzuje právo žalobcu, teda žalobu podľa hmotného práva.

5.2. Žalobkyňa vzala žalobu v celom rozsahu späť, pričom svoje konanie neodôvodnila žiadnymi relevantnými skutočnosťami. Súd nemal za preukázané, že žaloba bola vzatá späť pre reakciu na správanie sa žalovaného, ktorý by požadovaným nárokom žalobkyne vyhovel, ale z dôvodu dispozičného oprávnenia žalobkyne. Možno teda konštatovať, že žalobkyňa vzala žalobu v celom rozsahu späť, bez toho, aby išlo o reakciu na správanie sa žalovaného, a preto procesne zaviniła zastavenie konania. Z uvedeného dôvodu súd priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súdny úradník po právoplatnosti tohto uznesenia. Zároveň súd nevzhladol žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania.

6.1. Proti tomuto uzneseniu v časti výroku II. o trovách konania podala žalobkyňa v zákonnej lehote odvolanie navrhujúc, aby odvolací súd uznesenie v zmysle ustanovenia § 388 CSP v rozsahu výroku II. zmenil tak, že žiadna zo strán konania nemá nárok na náhradu trov konania. Žalobkyňa má za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v zmysle ust. § 365 ods.1 písm. h/ CSP vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

6.2. Poukázala na to, že podanou žalobou sa domáhala od žalovaného vydania bezdôvodného obohatenia titulom vykonaných rekonštrukčných prác, ktoré špecifikovala v žalobe zo dňa 01.02.2016. Tomuto konaniu predchádzal spor vedený na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 14C/111/2015, v ktorom žalobkyňa požadovala od žalovaného vrátenie kúpnej ceny za odpredaj nehnuteľností nachádzajúcich sa v obci K.. Podrobnosti boli špecifikované aj v žalobe zo dňa 01.02.2016, na podklade ktorej sa vedie konanie sp. zn. 16C/45/2016. Konanie vedené pod sp. zn. 14C/111/2016, výsledkom ktorého boli rozhodnutia Okresného súdu Nitra v spojení s rozhodnutím krajského súdu sa aktuálne nachádza v štádiu exekučného konania vedeného na exekútorskom úrade JUDr. Erika Tótha pod Ex 213 EX 575/18, v ktorom žalobkyňa vymáha od žalovaného svoju pohľadávku vo výške 21.480,45 eura s prísl. K dnešnému dňu nie je pohľadávka žalobkyne ani sčasti uspokojená.

7.1. Z dôvodu, že žalobkyňa nevie uspokojiť svoju pohľadávku ani v už prebiehajúcim exekučnom konaní, pokladala za nehospodárne a vôbec neúčinné vymáhať ešte akýkoľvek iný nárok vo vzťahu k žalovanému. Z tohto dôvodu žalobkyňa vzala žalobu späť, žiadala konanie zastaviť s tým, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania. Má za to, že súd vec nesprávne právne posúdil, keď nevzhladol dôvody pre aplikáciu ust. § 267 CSP. Vzhľadom na uvedený skutkový stav existujú dôvody spočívajúce v správaní sa žalovaného, ktoré opodstatňujú aplikáciu ust. § 257 CSP.

7.2. Podľa žalobkyne samotné rozhodnutie musí byť logickým a správnym vyústením doterajšieho priebehu a výsledkov konania pri rešpektovaní zásad spravodlivého súdneho konania, pri jeho vydaní musia byť zachované formálne a obsahové náležitosti s dôrazom na zrozumiteľnosť, jasnosť a súlad skutkových a právnych dôvodov vo vzťahu k jeho výroku. Z hľadiska úplnosti odôvodnenia uznesenia sa žiada, aby odôvodnenie obsahovalo výstižné vysvetlenie, ako súd posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil. Zároveň súd v odôvodnení rozhodnutia uvedie, ako sa vo veci vyjadril žalobca/žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Ak súd svoj skutkový a naň nadväzujúci právny záver v rozhodnutí riadne neodôvodní, jeho uznesenie nemožno považovať za preskúmateľné.

8.1. K odvolaniu žalobkyne sa písomne vyjadril žalovaný, uvádzajúc, že podľa žalobkyne súd vec nesprávne právne posúdil, keď nevzhladol dôvody pre aplikáciu ustanovenia § 267 CSP a zároveň žiada aplikáciu § 257 CSP a uvádza preň skutkové dôvody (existencia prebiehajúceho exekučného konania voči p. Medveckému).

8.2. Po prečítaní odvolania žalobkyne voči uzneseniu OS NR musí uviesť, že toto odvolanie je pre neho čiastočne zmatečné - nakoľko ako dôvod podania odvolania sa tu uvádza nesprávne právne posúdenie veci - nevzhladnutie na dôvody pre aplikáciu § 267 CSP. Ustanovenie § 267 CSP upravuje odpor proti platobnému rozkazu - t. j. procesný úkon, ktorý nebol dôvod v tomto konaní stranou aplikovať ani zo strany súdu riešiť. Toto vysvetlenie pre napadnutie uznesenia OS NR kvôli nesprávne právne posúdeniu veci zjavne nie je právne správne a je vadou odvolania.

9.1. V odvolaní proti uzneseniu OS NR žalobkyňa ďalej uvádza, že existujú dôvody pre aplikáciu § 257 CSP („Výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.“) a to: -existencia exekučného konania 213 EX 575/18, -žalobkyňa zatiaľ nemá uspokojenú svoju pohľadávku v exekučnom konaní 213 EX 575/18, teda pokladá za neúčinné vymáhať svoju pohľadávku v konaní 16C/45/2016 OSNR. K týmto dôvodom na aplikáciu § 257 CSP ako uvádza žalobkyňa má pár relevantných argumentov: a) Existencia exekučného konania, v ktorom je žalovaný ako povinný v

žiadnom prípade nie je dôvod na to, aby mu nebola priznaná náhrada trov konania v súdnom konaní 16C/45/2016.

Zo súdnej praxe nie je právnej zástupkyňi žalovaného známy žiaden prípad, kedy by súd aplikoval § 257 CSP pre existenciu exekučného konania u osoby, ktorá má nárok na náhradu trov konania. Dané exekučné konanie riadne prebieha (exekučný príkaz na predaj nehnuteľnosti a zrážky z dôchodku), nebolo zastavené pre nemajetnosť p. T. - nie je teda zrejmé ako by mohlo akokoľvek viesť, k tomu, že by súd nemal priznať p. T. náhradu trov konania v súdnom spore, ktorý dopadol na 100 % v jeho prospech. Dokonca ani insolventnosť (nielen existencia exekučného konania) nie je dôvodom na použitie § 257 CSP (str. 942 riadok 9 Veľký komentár Civilného sporového poriadku, C.H.BECK, autor JUDr. Jana Baricová)

9.2. Žalobkyňa v odvolaní uvádza, že sa jej javí ako neúčinné a nehospodárne si svoju pohľadávku vymáhať v konaní 16C/45/2016, nakoľko doposiaľ nemá ešte v exekučnom konaní uspokojenú svoju predchádzajúcu pohľadávku. Žalovaný poukazuje na to, že v súdnom konaní 16C/45/2016 nejde o vymáhanie pohľadávky, to sa deje až v exekučnom konaní, ale o priznanie súdnej ochrany nároku - teda daný logický argument žalobkyne nechápe, najmä ak už súdne konanie 16C/45/2016 prebieha niekoľko rokov a blíži sa ku svojmu záveru. Podľa právnej zástupkyne žalovaného je naopak vrcholne nehospodárne nechať prejsť celé súdne konanie 16C/45/2016 a pred jeho koncom ho zastaviť na návrh žalobkyne. Argument hospodárnosťou konania teda neberie.

9.3. Žalobkyňa žalobu (16C/45/2016) podala na začiatku roka 2016. V zmysle správy o stave exekúcie od JUDr. Erika Tótha 213 EX575/18 zo dňa 03.12.2020 úkony smerujúce k zisteniu „vymožiteľnosti pohľadávky“, t. j. zistenie majetnosti p. T., boli urobené už v roku 2018 - teda už v roku 2018 vedela žalobkyňa o solventnosti jej klienta - no argumentuje tým až v roku 2021 (prvýkrát až v svojom odvolaní voči uzneseniu OS NR). Podľa jej právneho názoru Okresný súd Nitra svojím uznesením správne zastavil konanie (nakoľko ho o to žalobkyňa požiadala) a rovnako správne rozhodol aj o tom, že žalovaný má plnú náhradu trov konania.

10.1. Konanie bolo zastavené na podklade žiadosti žalobkyne zo dňa 19.11.2020, v ktorom sa uvádza: „Dolu podpísaná N.. Q. T. Vás týmto, ako môjho právneho zástupcu v konaní vedenom na Okresnom súde Nitra pod 16C/45/2076 žiadam, aby ste zobrali Žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia v celom rozsahu späť a navrhli toto konanie zastaviť.“ Na túto žiadosť žalobkyne nadväzovalo späťvzatie žaloby jej právnym zástupcom zo dňa 20.11.2020, v ktorom sa uvádza : „navrhovateľka berie návrh o vydanie bezdôvodného obohatenia v celom rozsahu späť a žiada, aby súd konanie zastavil s tým, že žiadny účastník nemá nárok na náhradu trov konania.“

10.2. Nikde nebolo uvedené aký je dôvod na späťvzatie žaloby žalobkyne, nevedela to ani ona ako právna zástupkyňa p. T., nevedel to ani p. T. a nevedel to ani súd, ktorému to žalobkyňa nezdôvodnila. Späťvzatie návrhu na začatie konania bez udania dôvodu je právom žalobkyne, avšak tá následne musí počítať s aplikáciou § 256 CSP (zodpovednosť za zavinenie) pri rozhodovaní o priznaní nároku na náhradu trov konania, obzvlášť ak neuvedie pri späťvzatí dôvody na aplikáciu § 257 CSP. I tak je aplikácia § 257 CSP veľmi výnimočná a musí v sebe v konkrétnom prípade kumulovať dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti, ktoré v tomto prípade nenastali. Poukazujúc na odôvodnenie napadnutého uznesenia konštatovala, že súd skúmal existenciu dôvodov na aplikáciu § 257 CSP, na základe zisteného skutkového stavu takéto dôvody nezistil, preto rozhodol tak ako je uvedené vo výroku uznesenia.

10.3. Žalobkyňa až v odvolaní uviedla svoje domnelé dôvody na aplikáciu § 257 CSP - pričom tieto vedela už skôr a mohla ich subjektívne aj objektívne uviesť pred okresným súdom. V zmysle § 366 CSP by už na tieto súd nemal prihliadať. Súd ohľadne nároku na náhradu trov konania rozhodol správne a plne ich priznal žalovanému, ktorý v celom konaní aktívne bránil svoje práva, od samého počiatku upozorňoval na možnosť premlčania a v žiadnom prípade nedal svojim správaním dôvod na to, aby bolo konanie zastavené. Bolo by nespravodlivé ak by mu v tomto konaní neboli priznané trovy - čo by ho aj ďalej ekonomicky negatívne ovplyvnilo. V zmysle vyššie uvedeného právna zástupkyňa žalovaného žiadala odvolací súd, aby odvolaním napadnutý výrok (o trovách konania) uznesenia Okresného súdu Nitra zo dňa 25.01.2021 (spis. značka 16C/45/2016) v plnom rozsahu potvrdil a rozhodol aj o trovách odvolacieho konania.

11. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 Zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote, preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti výroku o trovách konania, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 a contrario CSP a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvej inštancie

v napadnutej časti o náhrade trov konania (II. výrok) je treba podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správne potvrdiť.

12.1. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

12.2. Podľa § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

13.1. Podľa § 251 CSP trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

13.2. Podľa § 252 CSP každý platí výdavky, ktoré mu v konaní vzniknú.

13.3. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

13.4. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo (§ 255 ods. 2 CSP).

13.5. Podľa § 256 ods. 1 CSP ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

13.6. Podľa § 257 CSP výnimočne sú neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

14. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav, teda ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo síce aplikoval správny právny predpis, ale ho nesprávne interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne záver.

15. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky je aj to, že strana sporu, ktorá v konaní, spravdila v spore, uspela, má zásadne právo na to, aby sa jej nahradili všetky trovy, ktoré zaplatila vo vecnej súvislosti s uplatnením tohto základného práva. Ak sa chce súd odchyliť od tohto pravidla, musí vychádzať zo zákona a túto odchýlku aj náležite odôvodniť, inak porušuje základné právo na súdnu ochranu dotknutého účastníka.

16. Niet pochyb o tom, že rozhodovanie o náhrade trov konania je súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj čl. 36 ods. 1 listiny) (napr. I. ÚS 48/05, II. ÚS 272/08). Rozhodovanie o náhrade trov konania je súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže postupom, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (obdobne II. ÚS 56/05). Či je základné právo na súdnu ochranu naplnené reálnym obsahom (čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 46 ods. 4 ústavy), určuje zákonná úprava náhrady trov konania obsiahnutá v Civilnom sporovom poriadku. Procesné predpisy, ktoré upravujú náhradu trov konania, preto treba vykladať v súlade s takto vymedzeným obsahom a účelom základného práva na súdnu ochranu.

17.1. Podľa uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 18. marca 2015, č. k. II. ÚS 172/2015-14 „Rozhodovanie o náhrade trov konania je integrálnou súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže rozhodnutím, ako aj postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (obdobne II. ÚS 56/05). Obsahom práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je ratione materiae aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (Robins c. Spojené kráľovstvo z 23. 9. 1997).

17.2. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania je potrebné primerane odôvodniť. Odôvodnenie rozhodnutia o trovách konania treba posudzovať v kontexte celého rozhodnutia (nález Ústavného súdu SR, IV.ÚS 142/2014, rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5M Cdo 6/2007).

18.1. Zmyslom a účelom inštitútu náhrady trov konania pred všeobecným súdom je poskytnúť úspešnej strane náhradu tých trov konania, ktoré účelne vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musela alebo bude musieť nepochybne zaplatiť, pričom by ich nemusela zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom. Výnimky z tohto pravidla musí ustanoviť zákon; tieto sa musia uplatňovať len za splnenia všetkých zákonom ustanovených podmienok a skôr reštriktívne, napr. takou výnimkou je nepriznanie náhrady trov konania podľa § 257 CSP (porovnaj napr. II. ÚS 31/04).

18.2. Pri rozhodovaní o trovách konania v zmysle § 255 CSP v spojitosti s § 251 CSP platí, že sa hradia len preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky a že sa právo na náhradu trov konania riadi mierou procesného úspechu.

19.1. V sporových konaniach sa teda ohľadom náhrady trov konania uplatňuje tzv. zásada úspechu, t. j. strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov proti neúspešnej strane, čo vyplýva z ustanovenia § 255 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa odseku 2 tohto ustanovenia ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

19.2. V zmysle citovaného ustanovenia § 255 ods. 1 CSP strana, ktorá v spore uspela, má nárok na náhradu trov tohto konania, čo vyplýva zo zásady zodpovednosti za výsledok súdneho konania alebo zo zásady úspechu v súdnom konaní. Plný úspech vo veci sa zisťuje porovnaním žalobného petitu a výroku rozhodnutia, ktorým sa rozhodlo o veci samej.

19.3. Pri späťvzati žaloby platí o náhrade trov konania ustanovenie § 256 ods. 1 CSP a len v prípade, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať (§ 257 CSP).

20. Nemožno opomenúť, že ustanovenie § 256 ods. 1 CSP vychádza z § 146 ods. 2 OSP, v zmysle prvej vety ktorého ustanovenia platilo, že ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, bol povinný uhradiť jeho trovy. V druhej vete tohto ustanovenia bolo uvedené, že ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

21. 1. Ak teda dôjde k zastaveniu sporového konania v dôsledku späťvzatia žaloby, potom je povinnosťou súdu pri rozhodovaní o trovách konania skúmať procesnú zodpovednosť pri zastavení konania na oboch procesných stranách, teda aj na strane žalobcu, aj na strane žalovaného. Pokiaľ žalobca žalobu musel zobrať späť pre správanie žalovaného, spočívajúce napríklad v úhrade žalovanej sumy po začatí konania, potom je potrebné konštatovať, že žalovaný procesne zavinil zastavenie konania. Ak by žalobca žalobu zobral späť bez udania dôvodu alebo bez toho, aby išlo o reakciu na správanie žalovaného pri dôvodne podanej žalobe, platí, že žalobca procesne zavinil zastavenie konania, teda nemožno pričítať procesné zavinenie žalovanému, preto trovy žalovaného znáša žalobca. Ak dôvodom späťvzatia žaloby je oprávnené uplatnená námietka premičania vznesená žalovaným, z procesného hľadiska zásadne platí, že zastavenie konania zavinil žalobca a je povinný nahradiť trovy konania, ktoré vznikli žalovanému (R 11/1998).

21.2. Záver súdu o tom, že je splnený predpoklad na priznanie nároku na náhradu trov konania podľa § 256 ods. 1 CSP však nevyučuje, aby súd súčasne nedošiel k záveru, že sú splnené predpoklady aj na aplikáciu ustanovenia § 257 CSP (dôvody hodné osobitného zreteľa. Súd v takom prípade napriek procesnému zavineniu rozhodne, že strane, ktorá procesne nezavinila zastavenie konania, neprizná nárok na náhradu trov konania, pretože sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa.

22. Z obsahu spisu vyplýva, že predmetom odvolacieho konania je výrok uznesenia súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania, ktorým súd žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, poukazujúc pritom na procesné zavinenie žalobkyne na zastavení konania, v dôsledku späťvzatia žaloby.

23. Odvolací súd preskúmavajúc dôvodnosť podaného odvolania dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci a vec správne právne posúdil ohľadne odvolaním napadnutého výroku o náhrade trov konania a zároveň konštatoval, že nevhľadol žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania.

24. Žalobca síce nie je povinný uviesť dôvod späťvzatia žaloby a ani Civilný sporový poriadok žiadnym konkrétnym dôvodom nepodmieňuje samotnú legitímáciu na späťvzatie žaloby, avšak z hľadiska komplexného vnímania sporového konania je príčina, ktorá viedla žalobcu k späťvzatiu žaloby do značnej miery relevantná, a to aj vzhľadom na rozhodovanie o náhrade trov konania, či pri posudzovaní prípadného nesúhlasu žalovaného so späťvzatím žaloby, preto je vhodné, aby žalobca už priamo v späťvzati žaloby uviedol dôvod jej späťvzatia. Žalobkyňa v tejto preskúmavanej veci vôbec neuviedla dôvody, pre ktoré vzala žalobu späť (pozri č. I. 204 a bod 9 veta 4 odôvodnenia napadnutého uznesenia), teda z procesného hľadiska platí, že zavinila zastavenie konania.

25. Vzhľadom na aplikáciu zásady oficiality pri rozhodovaní o náhrade trov konania musí mať súd pri posudzovaní procesného zavinenia v zmysle § 256 ods. 1 CSP preukázané, či v konečnom dôsledku k zastaveniu konania došlo z dôvodu na strane žalovaného.

Z formálneho hľadiska je procesné zavinenie zastavenia konania pri späťvzati žaloby vždy na strane žalobcu, ktorý ako jediný môže vziať žalobu späť a tento úkon realizuje na vlastnú procesnú zodpovednosť. Tento reštriktívny záver však nemožno bez ďalšieho generalizovať pri rozhodovaní súdu o náhrade trov konania. Ak žalovaný svojím správaním, spočívajúcim predovšetkým v splnení žalovanej povinnosti po začatí konania, vyvolá u žalobcu nevyhnutnosť späťvzatia žaloby, považuje sa na účely náhrady trov konania žalovaný za stranu, ktorá procesne zavinila zastavenie konania (Števec, M., Ficová, S.,

Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016, 531 s.).

26. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o náhrade trov prvoinštančného konania v odôvodnení napadnutého výroku rozhodnutia o náhrade trov konania správne uviedol, že žalobkyňa vzala žalobu v celom rozsahu späť, pričom svoje konanie neodôvodnila žiadnymi relevantnými skutočnosťami a súd nemal za preukázané, že žaloba bola vzatá späť pre reakciu na správanie sa žalovaného, ktorý by požadovaným nárokom žalobkyne vyhovel, ale z dôvodu dispozičného oprávnenia žalobkyne, preto aj odvolací súd zastáva právny názor, že žalobkyňa procesne zavinila zastavenie konania tým, že zobrala späť žalobu bez uvedenia dôvodu, teda bez toho, aby jej nároku bol žalovaný vyhovel. Súd prvej inštancie zároveň uviedol, že nevidel žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie o náhrade trov konania, a teda nemožno uviesť, že by sa nevysporiadal s existenciou, resp. neexistenciou dôvodov hodných osobitného zreteľa.

27. Odvolací súd zdôrazňuje, že zmyslom ustanovenia § 257 CSP je, že pri jeho aplikácii nemôže súd žiadnej zo strán (úspešnej, ani neúspešnej, či strane, ktorá zavinila či nezavinila zastavenie konania) priznať náhradu trov konania. Moderovať je teda možné aj trovy zastaveného konania, pričom pri posudzovaní nároku na náhradu trov konania podľa § 256 ods. 1 CSP je súd povinný skúmať, či niektorá zo strán sporu zavinila zastavenie konania. Z hľadiska aplikácie ust. § 257 CSP sú tiež významné okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu práva (nároku) na súde a aj postoj strán sporu. Odvolací súd v zmysle uvedeného preskúmal existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP a dospel taktiež k záveru o ich neexistencii na strane žalobkyne.

28. V tomto smere odvolací súd konštatuje, že ustanovenie § 257 CSP preberá doterajšiu úpravu v ustanovení § 150 ods. 1 prvej vety OSP, v zmysle ktorého platilo, že „Ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť“.

29.1. Účelom ustanovenia § 257 CSP je umožniť súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného absolučného práva. Toto ustanovenie je výrazom skutočnosti, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kazuistický, aby postihol celú rozmanitosť života, právo sa dotvára sudcovským výkladom v medziach ustanovených všeobecnými podmienkami uvedenými v zákone, za splnenia ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k inému záveru o náhrade trov konania, než by plynul z použitia všeobecných zásad náhrady trov konania. Civilný sporový poriadok vyžaduje pre realizáciu tohto sudcovského moderačného práva, aby v danom prípade išlo o výnimočné okolnosti a dôvody hodné osobitného zreteľa.

29.2. Jednou zo skupín prípadov, v ktorých aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy, sú prípady charakteristické sociálnym aspektom, ktorý vystupuje do popredia vtedy, keď povinná strana sporu nemôže uhradiť náhradu trov konania z dôvodov, ktoré sama nezavinila, alebo ich môže uhradiť len s veľkými ťažkosťami. V takýchto prípadoch súd zohľadňuje osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch strán, prihliada na postoj strán v konaní a prípadne iné okolnosti a môže dospieť k záveru o úplnom nepriznaní trov konania úspešnej strane alebo o nepriznaní čiastočnom, a to práve s ohľadom na intenzitu preukázaných dôvodov hodných osobitného zreteľa (uznesenie Ústavného súdu SR z 8. decembra 2011, sp. zn. II. ÚS 563/2011-14).

30. Aplikácia ustanovenia § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď síce sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania podľa § 255a nasl. CSP, súd však dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach u strán sporu. Rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 CSP sa nesmie javiť ako neprimeraná tvrdosť voči subjektom konania a nesmie odporovať dobrým mravom.

31. V zmysle judikatúry ustanovenie 150 ods. 1 OSP (teraz ustanovenie § 257 CSP) nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Ustanovenie preto nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihliadnuť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. januára 2010, sp. zn. 2 M Cdo 17/2009).

32. Dôvodom hodným osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania strane, ktorá nezavinila zastavenie konania nemôže byť tá skutočnosť, že žalobkyňa vzala späť žalobu z dôvodu, že v

exekučnom konaní žalobkyňa proti žalovanému nemá uspokojenú svoju pohľadávku a že preto považuje za neúčinné v tomto sporovom konaní vymáhať od žalovaného pohľadávku z titulu bezdôvodného obohatenia.

33. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti dospel odvolací súd k rovnakému záveru ako súd prvej inštancie ohľadom konštatovania zavinenia žalobkyne za zastavenie konania v dôsledku späťvzatia žaloby, pretože žalobkyňa vzala svoju žalobu späť bez toho, aby takýto jej úkon bol vyvolaný správaním sa žalovaného v konaní, preto napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o náhrade trov konania podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil a v zmysle § 387 ods. 2 CSP sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia.

34.1. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

34.2. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdy úradník.

34.3. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

34.4. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

35. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovení § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP a v odvolacom konaní úspešnému žalovanému priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

36. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 veta druhá Civilného sporového poriadku v spojení § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).